

Zala Megyei Bíróság
Kvk.21.795/2010/2. szám

A Fodor Ügyvédi Iroda (Nagykanizsa, Erzsébet tér 18., ügyintéző: dr. Fodor Csaba ügyvéd) által képviselt *kérelmező neve kérelmező címe*. szám alatti lakos kérelmezőnek, a **Zala Megyei Területi Választási Bizottság 54/2010 (X.7.) TVB. számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat** iránti kérelme tárgyában a bíróság tárgyaláson kívül meghozta a következő

V É G Z É S T :

A bíróság a Zala Megyei Területi Választási Bizottság 54/2010. (X.7.) TVB. számú határozatát – *helység neve* Város Helyi Választási Bizottsága 65/2010. (X.5.) számú határozatára kiterjedően - megváltoztatja, és a *helység neve* városban 2010. október 3. napján tartott polgármester-választás eredményét megsemmisíti, egyúttal a 4. számú szavazókörben a polgármester-választás megismételtetését rendeli el.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A bíróság a választási eljárás iratai, a kérelmező, továbbá *polgármesterjelölt 1* ellenérdekű fél szóbeli nyilatkozata az általuk csatolt iratok, valamint *tanú 1 és tanú 2* tanúk vallomása alapján a következő tényállást állapította meg:

A kérelmező – aki *helység neve* városban a 2010. október 3-i polgármester-választáson *polgármesterjelölt 1* polgármesterjelölt mögött két szavazattal lemaradva a második helyen végzett – kifogást nyújtott be a helyi választási bizottsághoz (a továbbiakban: HVB.) a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (továbbiakban: Ve.) 3. § a.) és c.) pontjában foglalt alapelvek és a 41. §-ában szabályozott kampánycsend megsértésére hivatkozással. Kérte a 4. számú szavazókörben a polgármesterjelöltek érintő szavazás eredményének megsemmisítését, mert a *intézményben* a mozgóurnás szavazás során az intézmény jelenlevő munkatársa törvénybe ütköző módon befolyásolta az áptokat a polgármesterre vonatkozó szavazatok leadása során. A kifogást a HVB. a 65/2010 (X.5.) számú határozatával elutasította, a 4. számú szavazókör választási eredményét nem semmisítette meg.

A HVB. határozata elleni fellebbezésben a kérelmező a Ve. 41. §-a szerinti kampánycsendsértésre hivatkozott amiatt, hogy a 4. számú szavazókörben a mozgóurnás szavazás során befolyásolták a választókat, amely ellenkezik a Ve. 3. § a.), c.) és d.) pontjával is. Csatolta fellebbezéséhez a szavazatszámoló bizottságnak a mozgóurnás szavazás lebonyolításában részt vevő 3 tagja közül *tanú 1 és tanú 2* közös írásbeli nyilatkozatát, amely az idősök otthonában az intézmény dolgozója részéről a választók akaratának befolyásolását támasztotta alá.

A Zala Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB.) az 54/2010. (X.7.) TVB. számú határozatával a HVB. határozatát helybenhagyta. A TVB. határozatának indokolása szerint a fellebbezés a Ve. 41. §-a szerinti kampánycensdésértés megállapítására irányul és fellebbező e jogsértést alapozva hivatkozik a Ve. 3. § a.), c.) és d.) pontjaiban szereplő alapelvek sérelmére. A TVB. ezért elsőként a fellebbezés jogalapját jelentő kampánycensdésértés tényállásának megvalósulását vizsgálta. A Ve. 149. § o. pontjában írt fogalmat értelmezve arra az álláspontra helyezkedett, hogy az említett fogalom meghatározásnak megfelelő kampánytevékenység folytatására nem került sor a mozgóurnás szavazás során, ezért a kampánycensdésértés tényállása nem vizsgálható. Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 2/2007. (III.19.) számú állásfoglalása szerint ugyanis magánszemélyek egymás közötti személyes kommunikációja – tartalmától és formájától függetlenül – nem valósítja meg a kampánycensd megsértését. Miután pedig a Ve. alapelveinek sérelmét a fellebbező a kampánycensd megsértésével összefüggésben jelölte meg, a TVB. az alapelvek sérelmét érdemben már nem vizsgálta.

A kérelmező a TVB. határozata ellen bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nyújtott be, amelyben a Ve. 3. § a.), b.), c.), d.), e.), f.) pontjainak, 29/A. §-ának, 41. §-ának, továbbá a Magyar Köztársaság Alkotmánya 71. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozással elsősorban a letenyei 4. számú választókerület választási eredményének megsemmisítését, másodsorban *helység neve* város polgármester-választása eredményének megsemmisítését és a választási eljárás megismételtetésének elrendelését kérte. Álláspontja szerint a szavazatszámoló bizottság két tagjának közös írásbeli nyilatkozata bizonyítja, hogy a *intézményben* történt mozgóurnás szavazás során az intézmény *keresztnev* nevű dolgozója – annak ellenére, hogy a bizottság tagjai több alkalommal felhívták a kifogásolt magatartástól való tartózkodásra – a szavazások során jelen volt és mind szóban, mind *polgármesterjelölt 1* polgármesterjelölt nevére való rámutatással kifejezetten befolyásolta a választók akaratát, megvalósítva ezzel a választás tisztasága, az önkéntes részvétel, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének megsértését. Sérelmezte, hogy a jogorvoslati kérelmével támadott határozat csak a kampánycensdésértésről hozott döntést indokolja, a fellebbezésének téves értelmezésével pedig a többi felhozott szabályszegést el sem bírálta. Tévesnek tartotta a kampánycensd sértéssel kapcsolatos hivatkozást is, mert a Ve. 41. §-a értelmében a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása – véleménye szerint beleértve ebbe azt is, hogy a választónak a szavazáskor megmondják: kire kell szavaznia – a kampánycensd megsértésének minősül. Nézete szerint a választási szervek is megszegték a Ve. 29/A. §-ában írt tényállás-megállapítási kötelezettséget, amikor a kérelmezőt és a tanúkat meg sem hallgatták, az ellentmondásokat tartalmazó jegyzői nyilatkozatot ugyanakkor elfogadták, a TVB. pedig a fellebbezés téves értelmezésével a kampánycensdésértés megállapításának mellőzése miatt az alapelvek sérelmét nem is vizsgálta. A kérelmezői álláspont szerint ez a 3. § d.), e.) és f.) pontjában írt alapelvek sérelmét is eredményezte.

A bírósági felülvizsgálat iránti kérelem megalapozott.

A Ve. 3. §-a a választás alapelveiről a következő rendelkezést tartalmazza:

3. § A választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk az alábbi alapelveket:

- a) a választás tisztaságának megóvása, a választási csalás megakadályozása,
- b) önkéntes részvétel a jelölésben, a választási kampányban, a szavazásban,
- c) esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között,
- d) jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás,
- e) jogorvoslat lehetősége és pártatlan elbírálása,
- f) a választás eredményének gyors és hiteles megállapítása.

41. §-a a kampánycsend megsértése cím alatt a következő rendelkezést tartalmazza:

A 41. § A kampánycsend megsértésének minősül a választópolgárok választói akaratának befolyásolása, így különösen: a választópolgárok számára a jelölt vagy a jelölő szervezet által ingyenesen juttatott szolgáltatás (szavazásra történő szervezett szállítás, étel-ital adása), pártjelvények, zászlók, pártszimbólumok, a jelölt fényképét vagy nevét tartalmazó tárgyak osztogatása, választási plakát (a továbbiakban: plakát) elhelyezése, a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatása elektronikus vagy más úton.

A bíróság mindenekelőtt rámutat arra, hogy a TVB. a HVB. határozata elleni fellebbezést tévesen értelmezte úgy, hogy az jogalapként a kampánycsendsértésre hivatkozik és csak annak következményeként jelöli meg az alapelvek sérelmét. A fellebbezés egészének – beleértve az indokolást is – tartalmából kitűnik, hogy a kampánycsendsértésre utalás és a választás tisztaságának megóvásával, választási csalás megakadályozásával, a rendeltetésszerű joggyakorlással, a választók befolyásolásának tilalmával kapcsolatos alapelvek sérelme a fellebbezés egyenrangú hivatkozásai. Az indokolás 2. pontja kifejezetten tartalmazza is, hogy az említett alapelvek megsértése egyúttal a kampánycsend megszegését is jelenti, tehát a jogalapi hivatkozás nem olyan értelemben alá-főlé rendelt, mint ahogy a TVB. megállapította. A Ve. 79. § (2) bekezdés a./ pontjának megfelelően a fellebbezésben megjelölt jogszabálysértési hivatkozás tehát mind a kampánycsendsértés, mind a megjelölt alapelvek sérelmét jelenti. A TVB. ezért nem mellőzhette volna az alapelvek megsértésére való hivatkozás érdemi elbírálását abban az esetben sem, ha a kampánycsendsértés megállapítását megalapozottan utasította volna el.

A bíróság nem ért egyet a TVB.-nek a kampánycsendsértéssel kapcsolatos álláspontjával sem. A Ve. 149. § o. pontja szerint választási kampány: választási program ismertetése, jelölt, lista, jelölő szervezet népszerűsítése, választási gyűlés szervezése, plakát elhelyezése, önkéntesek igénybevétele. Amennyiben tehát megállapítható, hogy a szavazásra kijelölt helyiségben bármely választópolgár valamely polgármesterjelöltre való szavazás érdekében fejt ki a szavazásra érkező választópolgár irányában meggyőző tevékenységet, ez a választási kampány fogalmát kimerítő, a jelölt népszerűsítését jelentő tevékenységnek minősül. Annak bizonyítása

ezért, hogy az intézmény gondozónője a mozgóurnás szavazáson részt vevő idős választópolgároknak megmutatta, melyik polgármesterjelöltre kell leadni a szavazatot, avagy ezt szóban a tudomásukra hozta, egyértelműen a kampánycsend megsértésének minősül. A TVB. tehát a kampánycsendsértéssel kapcsolatos téves álláspontja miatt elmulasztotta a döntéshozatalhoz szükséges tényállást megállapítani (Ve. 29/A. §).

A bíróság mind a kérelmezőnek, mind az ellenérdekű félnek (*polgármesterjelölt 1* polgármester- jelöltnek) biztosította a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségét. Ezen túlmenően meghallgatta tanúként a kérelmező által csatolt közös nyilatkozatot aláíró *tanú 1 és tanú 2* szavazatszámláló bizottsági tagokat. Az ellenérdekű fél írásbeli nyilatkozatot csatolt a kérelmező által említett *keresztnev* nevű gondozónő (*teljes név*) részéről, valamint a mozgóurnás szavazás lebonyolításában részt vevő harmadik szavazatszámláló bizottsági tag, *tag neve*, továbbá a helyi választási iroda vezetője és 2 munkatársa részéről. A bíróság álláspontja szerint a kérelmező kifogásában, fellebbezésében, majd bírósági felülvizsgálat iránti kérelmében írt jogszabálysértéseket az általa csatolt közös nyilatkozat, majd a bírósági meghallgatáson e nyilatkozattevők tanúként bizonyították. E megállapítást alátámasztja, hogy az ellenérdekű fél által csatolt írásbeli nyilatkozatok a felhozott jogszabálysértések tekintetében semmitmondóak. A gondozónő pusztán arról nyilatkozott, hogy egyetlen jelöltnek sem volt a megbízottja, a választások idején pedig az otthonban szolgálatban volt. A szavazatszámláló bizottság harmadik tagja, *tag neve* szükséztlenül a mozgóurnás szavazás során a választási eljárás szabályainak betartásáról, a kampánycsendsértés hiányáról írt, ugyanakkor a két másik szavazatszámláló bizottsági tag által konkrétan és részletesen leírt eseményekre, a gondozónő által tanúsított magatartásra egyáltalán nem tért ki. A helyi választási iroda vezetőjének és két munkatársának nyilatkozata pedig a 4. számú szavazókörben lefolytatott mozgóurnás szavazásról egyáltalán nem szólt, a kérelmezőnek egyéb kifogásaival foglalkozott.

A bíróság tehát a kérelmező által csatolt nyilatkozatból és a meghallgatott tanúvallomásokból nyert bizonyítékok alapján megállapította, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelme megalapozott volt, az általa felhozott jogszabálysértések megvalósultak és a 4. számú szavazókörben alkalmasak voltak a választás eredményének befolyásolására.

A mozgóurnás szavazás lebonyolítására – a 61. § (3) bekezdésében az annak kezdeményezésére vonatkozó szabályokon túl – a Ve. nem tartalmaz részletes szabályokat. Az értelemszerű eltérésekkel megfelelően alkalmazni kell tehát a 65-71. §-ok rendelkezéseit. A 68. § (2) bekezdése kimondja, hogy a szavazólap kitöltésének ideje alatt csak a szavazó tartózkodhat a szavazófülkében. Az a választópolgár, aki nem tud olvasni, illetőleg akit testi fogyatékossága vagy egyéb ok akadályoz a szavazásban, más választópolgár – ennek hiányában a szavazatszámláló bizottság két tagjának együttes – segítségét igénybe veheti.

A mozgóurnás szavazás során szavazófülke hiányában is megfelelően biztosítani kell a szavazás lehetőség szerinti titkosságát. Az intézmény gondozónője – mint úgynevezett más választópolgár – csupán technikai jellegű segítséget nyújthatott volna a

szavazáskor az azt igénylő szavazóknak, tehát egyenként bekísérhette volna a mozgásában korlátozottakat, illetve felolvashatta volna a jelöltek nevét, avagy írástudatlanság esetén a szavazólap kitöltésében segédkezhettek volna, de nem tartózkodhatott volna folyamatosan a szavazásra kijelölt helyiségben, különösen nem mutathatta volna meg, hogy melyik jelöltre kell szavazni, avagy ezt nem mondhatta volna meg a választópolgároknak. A bíróság a két tanú vallomása alapján bizonyítottan találta, hogy a gondozónő folyamatosan a helyiségben tartózkodott, a szavazóknak 2-3 alkalommal kifejezetten megmutatta az ujjával az egyik polgármesterjelölt nevét, illetve számos esetben az órá való szavazásra buzdította a szavazókat. Ez a magatartás egyrészt a Ve. 41. §-a szerint a kampánycsend megsértésének minősül (mert a szavazásra kijelölt helyiségben, a szavazás napján a választói akarat befolyásolására alkalmas információk szolgáltatását jelenti), másrészt a választási eljárás több alapelvét is sérti: a választás tisztaságát (Ve. 3. § a.) pontja), az önkéntes részvételt a szavazásban (3. § b.) pontja), a jelöltek közötti esélyegyenlőséget (3. § c.) pontja), továbbá a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlást (3. § d.) pontja). A bíróság álláspontja szerint ugyanakkor önmagában az a tény, hogy az egyes szavazók bizonyos korábban folytatott beszélgetésre és elhatározott szavazási módra hivatkoztak, nem elégséges a választói akarat befolyásolásának megállapítására. A jelen ügyben nincs ugyanis bizonyítva, hogy a szavazás napját megelőzően ez a beszélgetés miként zajlott, és a választó akaratát kizárólag ez a meggyőző tevékenység befolyásolta volna. A fekvőbetegek esetében – egyéb bizonyíték hiányában – a bíróság tehát a választói akaratot befolyásoló, a Ve.-be ütköző magatartást nem állapított meg az okból, hogy a szavazók a korábban megbeszéltekre hivatkoztak.

A bíróság megítélése szerint a szavazatszámláló bizottság erélytelenül járt el, nem biztosította a befolyásmentes és titkos szavazás feltételeit a mozgóurnás szavazás során, mert nem szerzett érvényt a gondozónő távozására, tevékenységének abbahagyására irányuló felszólításoknak, nem függesztette fel a szavazást az említett személy távozásáig. Ez a mulasztás lehetővé tette, hogy a *intézményben* a mozgóurnás szavazás során a járóbetegek (gondozottak) szavazatainak leadásakor a Ve. idézett szabályaiba ütköző befolyásolás történt, amely alkalmas lehetett arra, hogy érdemben befolyásolja a polgármester-választás végeredményét.

A bíróság tehát a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemnek helyt adott, a fentebb idézett jogszabálysértéseket megállapította, ennek következtében a Ve. 84. § (7) bekezdés b./ pontja alkalmazásával a TVB. jogorvoslattal támadott határozatát – a HVB. elsőfokú határozatára kiterjedően – megváltoztatta úgy, hogy a 78. § (1) bekezdés c./ pontjának megfelelően *helység neve* városban a polgármester választás eredményét megsemmisítette, egyúttal a 4. számú szavazókörben a polgármester választás megismételtetését rendelte el. A bíróság döntése – a jogorvoslati kérelem kereti között – nem hat ki a helyi önkormányzati képviselők és a megyei közgyűlési képviselők választási eredményére és választási eljárására, valamint a többi szavazókörben a polgármester-választás eredményére. A polgármester-választást tehát kizárólag a 4. számú szavazókörben kell megismételni, a település egészének polgármester-

választási eredményének megsemmisítésére azért került sor, mert a 4. számú szavazókör választási eljárásának megisméltése azt szükségképpen érinti.

A bíróság határozata ellen a Ve. 84. § (10) bekezdése értelmében nincs helye további jogorvoslatnak.

Zalaegerszeg, 2010. október 11.

Dr. Csanádi Lajos s.k. Dr. Beznicza Árpád s.k. Dr. Vértényiné dr. Futó Gabriella s.k.
a tanács elnöke bíró bíró